

ביצה ז. (שורה 16) עד ח. (נקודתיים)

ביאורים

נבלת עוף טהור: עוף טהור שמת (שלא בשחיטה כשרה). אדם שנוגע או נושא "נבלת עוף טהור" - אינו נטמא. הדרך היחידה להיטמא מנבלת עוף טהור הינה בבית הבליעה. כלומר: אדם שבלע כזית מ"נבלת עוף טהור", כל זמן שהכזית נמצא בבית בליעתו, הריהו מטמא בגדים וכלים שנוגע בהם באותה שעה, ועושה אותם "ראשון לטומאה".
 (אגב בעוד שנבלת עוף טהור מטמאת בבית הבליעה - נבלת עוף טמא אינה מטמאת כלל וכלל!!!)

ברייתא

ביצים גמורות שנמצאו במעי תרנגולת

ת"ק:
תמיד - מותר לאוכלם עם חלב. (לא נחשב לבשר)

ר' יעקב:
ביצים מנותקות - מותר לאוכלם עם חלב
ביצים המעורות בגידין - אסור לאוכלם.

ברייתא נוספת קובעת:

האוכל שלל של ביצים - טהור
 האוכל אשכול של ביצים - טמא

לישנא קמא:

'האוכל שלל של ביצים - טהור'.

יתכן שזו אף דעת ר' יעקב

ר' יעקב אסר לאכול רק מדרבנן (ומהתורה מותר)
 ולגבי טומאה הוא לא החמיר - כדי לא להרבות טומאה.

לישנא בתרא:

'האוכל אשכול של ביצים - טמא'

יתכן שזו אף דעת ת"ק,

והכוונה היא לבשר האשכול עצמו הדבוק בשדרה (ולא לביצים התלויין בו).

ברייתא

זמני ההולדה של בעלי החיים:

תשמישו ביום (=תרנגולת):
 נולד ביום.

תשמישו בלילה (=עטלף):
 נולד בלילה.

תשמישו ביום ובלילה (=אדם ודומיו):
 נולד ביום או בלילה.

כשהביצה לא מופרת - תרנגולת מולידה גם בלילה.

נפקא מינה:

מצא ביצה בבוקר יו"ט - מותרת באכילה (אפילו אם בדק יום לפני)

בתנאי שיש תרנגול זכר בסביבה (במרחק שמיעה ביום), ואז הביצה מופרת (ולכן אינה יולדת בלילה).

ציטוט מהמשנה

שיעור ביעור חמץ:

ב"ש: שאור בכזית וחמץ בככותבת.

ב"ה: שאור וחמץ בכזית.

המקור של ב"ש:

"ולא יראה לך תמץ ולא יראה לך אכיל" - נכתב 'שאור' במפורש (למרות שיכל להלמד בק"ו מחמץ) כדי ללמד ששיעורו שונה משל חמץ.

תגובת ב"ה:

היה צורך לכתוב גם 'חמץ' וגם 'שאור' כי: 'חמץ' - אין חימוצו קשה. 'שאור' - אינו ראוי לאכילה.

"שפעת ימיט אורכ לא ימא קמתיכט כי כל אורכ אממממ..." - מכאן שדין שאור כחמץ. (לפחות לעניין אכילה)

המח' היא רק על איסור בל יראה ובל ימצא, כולם מודים שאיסור אכילה הוא בכזית אף לשאור.

ציטוט מהמשנה

חיה ועוף ביו"ט:

ב"ש: רשאי לשחוט לכתחילה, (ויחפור במעדר ויכסה את הדם)

ב"ה: לכתחילה - לא ישחוט אא"כ יש לו עפר מוכן
 בדיעבד - יחפור בדקר ויכסה.

לפי ב"ש - מה אומרים למי שבא לשחוט ואין לו עפר?
רבה: שחוט ואח"כ תחפור במעדר ותכסה.
רב יוסף: תחפור במעדר ואח"כ שחוט ותכסה.

ביאור מחלוקתם:

כולם מסכימים שצריך שיהיה עפר גם מלמעלה וגם מלמטה.

המחלוקת היא כש אין עפר מלמטה לפני השחיטה -
 האם מותר לחפור ולהכין עפר:

רבה: אסור, שמא יתחרט ולא ישחט ויתברר שחפר לשוא ביו"ט.
רב יוסף: מותר, כדי שלא יימנע משמחת יו"ט.

בתנאי ש: א. הדקר נעוץ מבעוד יום,
 ב. העפר תיחוח.

אינו חייב על חפירת גומא כי
 אינו צריך גומא אלא לעפרה.